

Bestuursverslag 2022

**Anoisksis is een onafhankelijke vereniging
voor en door psychosegevoelige mensen**

Inhoud

1. Algemene informatie

1.1 Doel van de vereniging

1.2 Het bestuur van de vereniging

1.3 Leden en donateurs

1.4 Werkwijze van de vereniging

2. Lotgenotencontact: Samen

2.1 Samenkomen in de Regio's: regiobijeenkomsten

2.2 Samen komen in het land

2.2.1 Landelijke dag

2.2.2 Jongerendag en Jong Anoiksis

2.2.3. Vrijwilligersdag

2.3 Samen verbonden

2.3.1 Telefonisch lotgenotencontact

2.3.2 Ziekenbezoek en verjaardagen

3. Samen beter informeren

3.1 Mondelinge voorlichting en psycho-educatie

3.2 Congressen en informatiemarkten

3.2.1 Psychosecongres

3.2.2 Voorjaarscongres van de NVvP

3.3 Folders en overig ledenwervingsmateriaal

3.4 Bijdragen aan kennis

3.5 Bijdragen aan de media

3.6 Kwartaalblad “Open Geest”

3.7 Website

3.8 Koffie met...

4. Samenwerking in het veld

5. Samen opkomen voor belangen

5.1 landelijk

5.2 regionaal

5.3 Anoiksis International

5.4 Externe consultants

6. Samen de vereniging draaien: intern

6.1 Bestuur

6.2 Kantoor en inventaris

6.3 Vrijwilligers

6.4 Betaalde krachten

7. Samen aan de slag: Projecten

7.1 Zorgstandaard

7.2 Portrettenproject Kwetsbaarheid en Kracht

7.3 Project Cirkelen Rondom je Onderzoek/Een gedeeld verhaal

7.4 Anoiksis Collectief

7.5 Project Trouw

VERKLARENDE BEGRIPPENLIJST

1. Algemene informatie

1.1 Doel van de vereniging

Het doel van de vereniging is het organiseren van lotgenotengroepen op landelijk en regionaal niveau, het geven van voorlichting en het behartigen van belangen van psychosegevoelige mensen.

Daarmee samenhangend heeft Anoiksis een website en brengt ze een verenigingsblad uit voor en door leden.

Het lukt Anoiksis in hoge mate om patiëntgestuurd te zijn. Ook in 2022 waren zowel het bestuur als de vrijwilligers bijna allen mensen met psychotische ervaringen en een psychosespectrum-diagnose. Voor functies die blijkbaar niet zijn te vervullen door lotgenoten, zoeken wij in eerste instantie naar naaste betrokkenen die feeling hebben met de doelgroep.

Daarnaast wil Anoiksis zoveel mogelijk onafhankelijk blijven. Dat houdt onder andere in dat er geen bestuurlijke vermenging is met organisaties waarmee belangenconflicten kunnen ontstaan, zoals aanbieders van zorg en zorgproducten.

1.2 Het bestuur van de vereniging

Het bestuur van de vereniging bestond in 2022 uit Carola van Alphen (voorzitter), Matthijs van Boxtel (penningmeester), Arnold Brabander (secretaris) en Inge Wagter (algemeen bestuurslid).

Het bestuur legde verantwoording af bij de algemene ledenvergadering op 15 oktober 2022 (wegens ziekte van voorzitter later dan gepland).

1.3 Leden en donateurs

Eind 2022 had Anoiksis ca. 770 leden en ca 130 donateurs

1.4 Werkwijze van de vereniging

Het lotgenotencontact wordt in ca. vijfentwintig regio's georganiseerd door ongeveer twintig vrijwilligers. De laatste jaren is er een verschuiving te zien van het reguliere lotgenotencontact naar projecten en internetfora. Hierbij weet Anoiksis ook veel niet-leden te bereiken. Op het landelijk kantoor werken naast de bestuursleden ca. zes vrijwilligers aan het beheer van het ledenbestand, het versturen van mailingen, het geven van informatie, onder andere via e-mail en telefoon. Vanwege de Covid 19 pandemie en de nasleep hiervan is het kantoor in 2022 minder bereikbaar geweest dan normaal. Kantoorvrijwilligers konden vanwege de situatie en maatregelen rondom corona (waaronder het thuiswerkadvies), niet zoveel op kantoor komen als gewoonlijk.

Voorlichting en psycho-educatie worden zowel via het landelijk kantoor als regionaal verzorgd. Soms werken mensen uit de eigen achterban betaald op projectbasis, bij voorkeur als opstap naar een andere baan.

Verder zijn er vrijwilligers betrokken voor systeembeheer, boekhouding, vormgeving, onderzoek, redactiewerk, belangenbehartiging, beeldvormingsactiviteiten, website en web-redactie (totaal ca. vijftig vrijwilligers)

2. Lotgenotencontact: Samen

2.1 Samenkomen in de Regio's: regiobijeenkomsten

De regiobijeenkomsten zijn binnen Anoiksis de belangrijkste vorm van lotgenotencontact. Voor een deel van de leden zijn de aangeboden bijeenkomsten de belangrijkste reden om lid te zijn.

In het jaar 2022 werden ca. 80 bijeenkomsten georganiseerd, heel divers van karakter, maar allemaal met het doel mensen met elkaar in contact te brengen. Bij sommige bijeenkomsten lag het zwaartepunt op het uitwisselen, bij andere op het samen dingen ondernemen, die je in je eentje niet zo snel doet.

In januari werd er vanwege Covid niets aangeboden, maar in februari konden de leden in drie verschillende regio's met elkaar dineren, op 1,5 meter afstand.

Begin maart is er gewandeld op het strand door de regio's Utrecht en Zuid-Holland noord. Er was een lunch in Alkmaar en etentjes in maar liefst 5 regio's: Boxmeer, Zwolle Arnhem, Limburg en Den Haag. In Breda is een lotgenotengroep bij elkaar gekomen.

In april is een etentje geweest in Eindhoven en Leeuwarden. Ook in Den Bosch en Lelystad zijn etentjes georganiseerd. In Gouda is geluncht. In Zeeland is samen met MIND Ypsilon een High Tea georganiseerd. Er zijn lotgenotenbijeenkomsten in Zeeland, Breda en Nijmegen geweest en een thema bijeenkomst in Tiel met als thema: Omgaan met Stemmen Horen en Betekenisgeving aan Psychose. De regio Zuid-Holland west is naar het Louwmanmuseum geweest, met aansluitend een wandeling. Ook de regio Utrecht heeft gewandeld.

In mei is er een etentje georganiseerd in Almere, maar was weinig animo voor. In Den Haag is gebowld met aansluitend eten. Ook in Groningen is gebowld. Er is in de Hollandse Rading gewandeld en gezwommen in Dordrecht. Daarnaast zijn er bijeenkomsten geweest in Breda en Zeeland. Omdat regio Gelderland in het recente verleden geen coördinator had, hebben de activiteiten een tijd stilgelegen. Daarom mochten ze nu een keer extra groot uitpakken met een Uitstapje naar Burgers' Zoo!

In juni is gewandeld door Wassenaar. In Zeeland is een stranduitje geweest. Regio Zuid-Holland west is naar het Omniversum en Museon geweest. Ook het rijksmuseum Twenthe in Enschede is bezocht door een Anoiksis groep. Er waren etentjes in Amsterdam, Drenthe, Boxmeer en Leiden. De mensen in Utrecht hebben ook samen gekookt en gegeten. In Overijssel was een themabijeenkomst over Hoe heb ik een psychose ervaren & Wat helpt wel en wat helpt juist niet? Ook in Breda kwam een groep samen.

In juli zijn in Limburg en Dordrecht etentjes geweest. In Den Haag is gebarbecued. Over eten gesproken: In Groningen was een lezing: Eet je brein gezond. In Rotterdam was een bijeenkomst georganiseerd. En er is een groep op vakantie geweest naar Ameland.

In augustus waren er etentjes in Eindhoven, Rotterdam en Hoorn. Er was een drankje met een wandeling in Nijmegen en er was een boottocht over de Friese meren. Utrecht had een heel programma: een korte wandeling door het Beatrixpark, het tegenwoordig helemaal hippe buitenspel

“Kubb” (het spel heeft iets weg van bowlen en jeu de boules: in teams probeer je elkaars houten blokken om te gooien), en de creatieve workshop “Envelope Art” (Verras iemand eens met een kaartje én een envelop die haast te zonde is om weg te gooien. Of je nu een kunstenaar bent of niet, dit is voor iedereen haalbaar). Er was ook een ‘kaartspel’ aanwezig, (verassend leuk! Er staan vragen op om met elkaar over in gesprek te gaan. En de vragen die je niet wilt of kunt beantwoorden, mag je gewoon overslaan.) Voor drinken en koekjes werd gezorgd. En was altijd wel iemand in voor een praatje of een goed gesprek.

In september is museum de Lakenhal in Leiden bezocht. Er was een midweek in Ameland, en er zijn etentjes geweest in Deventer en Den Haag. In Breda was weer een lotgenotengroep.

In oktober was er in Brabant een Psycafé voor Anoiksis en MIND Ypsilon samen. In Nijmegen, Rotterdam en Breda zijn lotgenotenbijeenkomsten geweest. Er was een filmuitje in Dordrecht en een lunchconcert in Den Haag. In Amsterdam was een etentje georganiseerd.

In november waren etentjes in Leeuwarden en Den Haag. Pannenkoeken werden er gegeten in Utrecht met daarna een wandeling. In Leiden werd er gebowld en gesteengrilld. Er was in Friesland de lezing: Eet je brein gezond en in Groningen de lezing Grip op mijn leven met psychosegevoeligheid. In Breda kwam ook een groep bijeen.

In december waren er etentjes in Arnhem, Rotterdam, Gouda en Groningen. Er werd geluncht en gebruncht in Dordrecht, Nijmegen en Den Haag. De laatste was een echte kerstbrunch. In Friesland ging men naar de film “de gelaarsde kat”.

Je ziet het aanbod is heel divers. Anoiksis hecht hier waarde aan, omdat ook bijeenkomsten anders dan lotgenotengroepen of themabijeenkomsten het contact tussen leden vergemakkelijken. Tijdens etentjes en activiteiten wordt soms nog makkelijker uitgewisseld dan in een gespreksgroep!

Ook in het jaar 2022 heeft iemand met affiniteit met de doelgroep een aanstelling gehad van 10 uren per week, onder meer om de regionale vrijwilligers te ondersteunen en bij te dragen aan de continuïteit op het kantoor.

2.2 Samen komen in het land

2.2.1 Landelijke dag

Vanwege een opname van de voorzitter hebben we moeten besluiten de ALV pas in oktober te laten plaatsvinden. Om dit leed te verzachten en omdat we het fijn vinden om leden elkaar te laten ontmoeten in de lande hebben wij al een landelijke ontmoetingsdag extra gepland in mei.

De landelijke ontmoetingsdag vond plaats op zaterdag 7 mei in Plein7 in Woerden. Daar genoten we van ontmoeting, een maaltijd en stof tot nadenken. Met onze gastsprekers zoomden we in op uitsluiting als ontstaansfactor bij psychose en keken we naar wat er gebeurt als we niet medisch naar psychosen kijken; hoe kunnen andere culturen ons helpen om een psychose anders te zien?

We hadden als sprekers uitgenodigd Jean-Paul Selten en Hans Rohlof.

Jean-Paul Selten, is hoogleraar Sociale Uitsluiting en Psychische Stoornissen aan de Universiteit Maastricht en psychiater bij FACT-team Leiden-Oost. Velen onder ons hebben ooit gevoeld

buitengesloten te worden. Jean Pauls lezing ging over sociale uitsluiting als oorzaak van psychosegevoeligheid. Bepaalde groepen blijken een verhoogd risico te hebben, o.a. migranten uit ontwikkelingslanden, mensen met een laag IQ, personen met autisme, slechthorenden, homoseksuelen en transgenders. Jean-Paul Selten vertelde hoe we dat weten en legde uit hoe sociale uitsluiting het functioneren van het brein verstoort.

Hans Rohlof is psychiater, psychotherapeut en onderzoeker. Van 1999-2015 was hij als hoofd Polikliniek en Dagkliniek Vluchtelingen verbonden aan Centrum '45 te Oegstgeest. Hier deed hij veel ervaring op met de behandeling van vluchtelingen met o.a. oorlogstrauma's, waaronder ook psychosen, en met mensen van verschillende culturen. Andere culturen vragen soms een andere benadering dan in Nederland gebruikelijk is. Zo wordt er in bepaalde landen anders aangekeken tegen psychosen. Hans Rohlof schreef vele boeken over diagnostiek bij vluchtelingen. Bij recente bijeenkomsten van Anoiksis blijkt dat de oorlog in Oekraïne velen van ons bezighoudt. Diverse leden voelen zich bang en bezorgd. Kun je nagaan hoe het voor de mensen in Oekraïne is. Kortom: we zaten (en zitten helaas) met ons onderwerp midden in de actualiteit.

Uiteraard was er ook een lunchbuffet, uitwisseling tussen leden en bestuur: ruimte voor het laatste nieuws op verenigingsgebied, vragen en inbreng van de leden aan het bestuur, een pauze met koffie/thee en kleine lekkernij en andere mogelijkheden tot uitwisseling onderling.

De ALV vond plaats op 15 oktober 2022.

Het bestuursverslag is goedgekeurd. En er is toestemming om als het nodig is de ALV uit te stellen. Op voorspraak van de kascommissie heeft de ALV besloten het bestuur decharge te verlenen voor het gevoerde financiële beleid. Daarnaast is een nieuwe klachtencommissie gekozen.

Besproken is voorts:

Vermelding van de naam 'Anoiksis' op de briefpost: Niet iedereen vindt het prettig om post thuis te krijgen met de naam 'Anoiksis' erop, sommige leden juist wel. Een opmerking uit de zaal: 'Ik ben er trots op als ik post van Anoiksis ontvang. Ik wil daarom graag de enveloppen met logo erop blijven ontvangen'. Het zou mooi zijn als de samenleving zo was, dat iedereen dat zo voelde, en zonder schaamte lid kan zijn, maar we willen ook ruimte bieden aan de mensen die dat wel moeilijk vinden.

Het bestuur heeft iedereen opgeroepen met ideeën voor de vereniging op om dat te melden aan het bestuur (waarnemend secretaris Arnold Brabander), of aan je regiocoördinator.

In de zaal werd als idee voor een activiteit genoemd: een rondleiding bij een medicijnfabrikant. Of een keer een natuurgenezer uitnodigen.

Er was feedback op de Trouwbijslage: 'mooie inhoud, mooie foto's, maar de vormgeving was minder. Volgende keer graag een glossy.' De ALV werd erop attent gemaakt dat er nog meer interessante publicaties zijn, onder andere het boekje 'de kracht van kwetsbaarheid en de publicatie 'De Wegwijzer'. Hierin staat wat goede zorg is voor mensen met een psychose.

Er zijn meerdere plannen om stigmatisering tegen te gaan, onder andere contact leggen met politici en journalisten over het standaardbeeld dat mensen met schizofrenie gevaarlijk zijn. Anoiksis is al sinds de oprichting daar tegen aan het vechten. Maar het blijft nodig. De samenleving wordt steeds harder. Vanuit de zaal wordt opgemerkt dat het aantal verwarde personen stijgt, omdat de zorg afneemt.

Het bestuur heeft de zaal geïnformeerd dat er een keykoord is ontworpen, waarmee je aan kunt geven dat je een beperking hebt, bijvoorbeeld op Schiphol. Het bestuur wil niet voor de leden besluiten of dat stigmatiserend is, of juist niet. Ze vertelde het op deze vergadering aan de leden, zodat die zelf kunnen besluiten of ze zo'n ding aanschaffen.

Opgemerkt werd dat er behoefte is aan andere vormen van lotgenotencontact dan alleen maar uitjes. Iemand anders reageerde erop met de suggestie om meer landelijke dagen te houden, met een spreker. Voor mensen die behoefte hebben aan lotgenotencontact werd nog gemeld dat je in Utrecht de Herstelacademie hebt, waar lotgenoten ervaringen kunnen uitwisselen. De suggestie werd gedaan dat Anoiksis gaat samenwerken met Enik en Weerklank. Ook de stichting 'Samen Sterk zonder stigma' wordt genoemd, maar die zijn helaas gestopt. Een andere mogelijkheid om contact te leggen met lotgenoten, is 'Schizforum', een platform om te chatten met lotgenoten. Weer een andere digitale mogelijkheid is Telegram. Hier hoeft je je gegevens niet te delen, maar heb je wel contact.

Een vraag uit de zaal was of Anoiksis zich wel moet houden aan het 'medische model'. Moeten we juist optrekken tegen dit model? De medische wereld zelf kijkt ook steeds meer of het bijvoorbeeld wat minder kan met medicijnen, en dat er gewoon andere medische zorg is die heel goed kan helpen. Anoiksis moet een inclusieve vereniging zijn, waar voor alle opvattingen ruimte is.

Naast de ALV is ook een spreker uitgenodigd: Floortje Scheepers, over haar boek 'Mensen zijn ingewikkeld'. Zij vertelde over hoe complex een psychiatrische aandoening is, hoeveel verschillende factoren invloed hebben en ook weer invloed op elkaar hebben, en hoe zij daardoor anders is gaan kijken naar psychose, van het nauwe kijken naar MRI scans naar het verhaal van de patiënt. Zij pleit voor collectieve intelligentie in plaats van individuele excellentie en voor de netwerk intake: Een gespreksvorm waarbij je in slechts enkele stappen tot een herstelondersteunende probleemanalyse komt. Floortje Scheepers is Hoofd Afdeling Psychiatrie (zorg, onderwijs en onderzoek) UMC Utrecht, Hoogleraar Innovatie in de Geestelijke Gezondheidszorg (vanaf 1-7-2017) Lid Raad van Commissarissen Parnassia Groep, portefeuille kwaliteit en veiligheid, lid adviescommissie gezondheidsraad VWS, Lid van CBS Expertgroep Gezondheid en Zorg, lid beoordelingscommissie van het FNO programma Geestkracht, Voorzitter kwaliteitsraad, zorginstituut Nederland, wetenschappelijk directeur Phrenos, en lid Wetenschappelijke adviesraad Institute of Positive Health.

Het belangrijkste van een landelijke dag wordt toch gevonden het samenzijn, de kans om met oude en nieuwe leden te spreken en ideeën te verzamelen, de ontmoeting en de positiviteit. Het voelt fijn om onder gelijkgestemden te zijn, je weer echt lid van de vereniging te voelen. Samen beleef je de dag! Voor een nieuw lid voelde het als een warme kennismaking met Anoiksis. Een lid vatte het ooit samen met: het vergroot mijn beeld en mijn wereld.

2.2.2 Jongerendag en Jong Anoiksis

De Jongerendag van Anoiksis heeft tot doel om jonge mensen met psychosegevoeligheid te verbinden. In de praktijk blijkt dat de leden van Anoiksis doorgaans wat ouder zijn en jongeren minder aansluiting vinden. De Jongerendag verbindt en inspireert jongeren.

Met jongeren wordt bedoeld: personen in de leeftijd tussen 18 en 35 jaar. In elk geval leden, maar ook jongeren die (nog) geen lid zijn, zijn welkom. Voor hen kan deze dag een dag zijn om kennis te maken met de vereniging.

De Jong Anoiksisgroep heeft ook een app groep voor de jongeren. Daarin zitten rond de 12 mensen. De samenstelling wisselt. Handig voor als er een activiteit is, en om elkaar te kunnen vinden!

In 2022 hebben we geen aparte activiteiten kunnen organiseren voor Jong Anoiksis, wel zijn de jongeren uitgenodigd bij de algemene activiteiten die er waren.

2.2.3. Vrijwilligersdag

Doel van de vrijwilligersdagen is: informeren, waarderen, activeren en inspireren van de vrijwilligers. Deze vond dit jaar plaats op zaterdag 12 november in Jeu de Boules Bar in Utrecht. Om 17.00 uur was er een drankje voor de vrijwilligers, daarna is om 18.00 uur gebouled en daarna een driegangen menu gegeten.

Uiteraard was er weer veel ruimte voor de vrijwilligers om hun ervaringen en ideeën te delen met het bestuur, en met elkaar! Het bestuur kreeg input voor de komende tijd, en de vrijwilligers hadden tips voor elkaar. Maar bovenal maakt het ontmoeten van elkaar als vrijwilliger de betrokkenheid bij de vereniging groter.

Samen verbonden

2.3.1 Telefonisch lotgenotencontact

Leden maar vooral ook niet-leden hebben telefonisch lotgenotencontact gehad met de diverse kantoormedewerkers. Daarnaast waren ook sommige regiocoördinatoren beschikbaar voor telefonisch contact. De mobiele telefoon die in 2020 was aangeschaft om telefonisch bereikbaar te blijven ondanks het thuiswerk advies, heeft ertoe bijgedragen dat het kantoor grotendeels bereikbaar bleef in 2021. In 2022 was het kantoor gelukkig grotendeels normaal open, maar de mobiele telefoon gebruiken we nog steeds om extra bereikbaar te zijn.

2.3.2 Ziekenbezoek en verjaardagen

Ziekenbezoek aan mensen die zijn opgenomen of de deur niet uitkomen wordt op aanvraag door Anoiksis gefaciliteerd. Verjaardagskaarten, ontworpen door Anoiksisvrijwilligers, zijn we zoveel mogelijk blijven versturen. Dit lukte niet altijd omdat het kantoor niet volledig bemensd was.

3. Samen beter informeren

3.1 Mondelinge voorlichting en psycho-educatie

Anoiksis is gevraagd mee te werken aan verschillende gastcolleges. Anoiksis heeft een pool met voorlichters die hiervoor gevraagd kunnen worden wanneer een aanvraag wordt gedaan.

3.2 Congressen en informatiemarkten

3.2.1 Psychosecongres

Anoiksis is betrokken geweest bij het organiseren van het nationale Psychosecongres. Ook dit jaar heeft de congrescommissie op vraag van Anoiksis besloten dat wanneer professionals een hogere entree betaalden, zij een patiënt of naaste mochten meenemen die dan geen toegang hoefde te betalen. Dit heeft het voor een aantal Anoiksisleden mogelijk gemaakt deel te nemen aan dit congres. De secretaris en de voorzitter hebben namens Anoiksis de stand bemensd, en zodoende ook weer nieuwe contacten weten te leggen met hulpverleners en onderzoekers in het veld.

Het psychosecongres stond in het teken van de verschillende betekenissen van psychose, aan bod kwamen o.a.: het biomedisch model, waarbij psychose een ziekte is, en hersenen en neurotransmitters een belangrijke rol, de subjectieve ervaring van psychose, geladen met betekenissen, zowel positief als negatief, de psychologische betekenis, de sociaal maatschappelijke betekenis in de vorm van uitsluiting, de spirituele dimensie, het historisch perspectief op het duiden van psychosen, een ervaringsverhaal “Ik ben er weer”, van Vader Rinke van den Brink en zoon Sam Klement, verschillen tussen mannen en vrouwen, het ervaringsverhaal van een ervaringsdeskundige, de documentaireserie “100 dagen in je hoofd”, de betekenis van stemmen, en de uitreiking van de eerste Jaap van Weeghelpenning

Kris Vesseur - muzikante - schrijfster – theatermaakster, geïnterviewd door Anoiksis in de Trouwbijlage, verzorgde een optreden.

3.2.2 Voorjaarscongres NVvP

De voorzitter heeft deelgenomen in een panel tijdens het Voorjaarscongres van de NVvP: Herstelondersteuning en evidence-based behandelen bij patiënten met ernstige psychotische stoornissen: gaat dat samen?

Herstelondersteunende zorg, met als pijlers een gelijkwaardige behandelrelatie en ‘shared decision making’, wordt door mensen die hersteld zijn van een psychose genoemd als belangrijke factor die heeft bijgedragen aan herstel. Behandeling tegen de wens van de patiënt druist in tegen deze pijlers. Er bestaat echter een groep patiënten met een ernstige vorm van een psychotische stoornis, die langdurig zelf geen hulpvraag heeft, of een ander verklaringsmodel voor wat hem/haar overkomt. Deze patiënten wijzen soms langdurig evidence-based interventies af, terwijl deze interventies wel een gunstig effect op het functioneren zouden kunnen hebben.

De afdeling Ernstige Psychische Aandoeningen (EPA) van de NVvP heeft het initiatief genomen voor deze discussiegroep. Onder leiding van de debatleider (bestuurslid afdeling EPA) zijn een

ervaringsdeskundige (voorzitter Anoiksis), een familie-ervaringsdeskundige (lid Ypsilon), en drie psychiaters met elkaar in gesprek gegaan over de behandeling van zeer ernstige psychotische stoornissen. Het doel was niet polariseren, maar met elkaar verder komen in deze complexe materie. De dilemma's werden besproken aan de hand van stellingen, waarin de panelleden verschillende standpunten innamen. De zaal werd hierbij betrokken.

3.3 Folders en overig ledenwervingsmateriaal

In 2022 kreeg onze algemene folder een totale make-over. De tekst is gewijzigd en de folder werd een handzame, fleurige flyer.

In mei 2022 heeft Anoiksis een bijlage in Trouw gemaakt, met als doel mensen een positiever beeld over psychose te geven, Anoiksis bekender te maken bij het grote publiek, en de standpunten van het Anoiksis Collectief te verkondigen. Hier zijn veel complimenten over ontvangen.

Anoiksis heeft meegewerkt aan de toolkit Psychose, MIND Samen beslissen. Hierin staat informatie over de verschillende vormen van hulpverlening die je zouden kunnen helpen als je psychosegevoelig bent.

3.4 Bijdragen aan kennis

Anoiksis vraagt aan haar leden bij inschrijving of zij geïnteresseerd zijn in wetenschap. Wanneer leden aangeven wetenschappelijk geïnteresseerd te zijn, stuurt Anoiksis oproepen om mee te doen aan wetenschappelijk onderzoek door aan hen.

Anoiksis is vertegenwoordigd in de gebruikerscommissie van het onderzoek "No Guts No Glory" van Iris Sommer. Deze onderzoekt de effectiviteit van een ontstekingsremmend voedingspatroon op de darmen, het globaal functioneren en algemene gezondheid bij mensen met een hersenaandoening.

Anoiksis is vertegenwoordigd in de werkgroep, de projectgroep en de stuurgroep van het onderzoek Een Gedeeld Verhaal. Subsidie hiervoor is toegekend door ZonMW.

De voorzitter neemt deel aan het expert- en adviespanel PONTAC Psychisch ONTregeld in de ACute zorg

De voorzitter zit in de projectgroep van Wonen Gewoner Gewoonst. Subsidie hiervoor is toegewezen.

Hier volgt een overzicht aan andere onderzoeksprojecten waaraan Anoiksis haar steun heeft verleend:

- Samenwerkingsovereenkomst PE naasten jongeren vroege psychose getekend
- Perspectief na je psychose via de Psychose Explainer: Kennisuitwisseling tussen patiënten en wetenschappers over het beloop van een psychose op verschillende levensgebieden via pakkende video's gemaakt voor en door patiënten met een vroege psychose. Subsidie hiervoor is helaas afgewezen.
- Vroege Interventie Antipsychotica Resistentie

3.5 Bijdragen aan de media

Berichtgeving in de media over psychose is vaak negatief. Het meest 'giftige' frame dat je daarbij tegenkomt is de verbinding in de berichtgeving tussen psychische aandoeningen en criminaliteit, gevaar, verward gedrag en overlast. Vaak wordt daarbij geen diagnose vermeld, maar gaat het over 'psychiatrische patiënten' of 'verwarde personen'. Maar als er wel een diagnose vermeld wordt, dan is dat in ongeveer de helft van de gevallen 'psychose' of 'schizofrenie'.

In mei 2022 heeft Anoiksis een bijlage in Trouw gemaakt, met als doel mensen een positiever beeld over psychose te geven, Anoiksis bekender te maken bij het grote publiek, en de standpunten van het Anoiksis Collectief te verkondigen. Hier zijn veel complimenten over ontvangen.

3.6 Kwartaalblad "Open Geest"

De spreekbuis van de Anoiksis-community is het kwartaalblad 'Open Geest' voor en door leden. Het blad werd ook in 2022 naar tevredenheid gedrukt en verspreid door 'Drukkerij de Dijk' van GGZ Noord Holland Noord. Op de redactie van het verenigingsblad werkten vijf vrijwilligers.

3.7 Website

Anoiksis heeft een website in eigen beheer met informatie over de vereniging en over diverse aspecten van psychosegevoeligheid: www.anoiksis.nl.

Daarnaast is er de website www.psychosegevoelig.nl ook geschikt voor smartphones: <https://www.psychosegevoelig.nl>. Op deze site is de uitgave van Anoiksis psychosegevoelig..? door te bladeren. Deze publicatie staat vol met situaties die je tegen kan komen als je psychosegevoelig bent, en geven we daarin tips en uitleg aan lotgenoten (en geïnteresseerden die willen weten hoe het is om psychosegevoelig te zijn).

En de site www.schizofrenie.nl. Dit laatste lijkt in strijd met het streven van Anoiksis om de term schizofrenie te vervangen door een betere. Maar, mensen zoeken toch nog steeds veel op schizofrenie, en het zou zonde zijn als we door het opzeggen van deze website niet meer gevonden worden.

3.8 Koffie met...

We hebben gemerkt dat mensen die zelf een psychose gehad hebben, hun vrienden, familieleden, of andere belangstellenden, graag eens met een Anoiksislid kennis maken. Het project Koffie met... maakt dit mogelijk. Diverse Anoiksisleden presenteerden zich op de website om in hun omgeving onder het genot van een kop koffie het thema psychosegevoeligheid te bespreken.

In 2022 was er een handjevol aanvragen die in de meeste gevallen een match vonden.

4. Samenwerking in het veld

Sinds eind 2022 is er overleg tussen de 'psychoseclubs' Anoiksis, MIND Ypsilon, PlusMinus en Psychosenet.

5. Samen opkomen voor belangen

5.1 landelijk

Anoiksis is sinds de ALV van 13 augustus 2020 lid van de koepel MIND.

Op sommige gebieden werkt Anoiksis samen met MIND Ypsilon, vereniging van familieleden en naasten van mensen met een verhoogde kwetsbaarheid voor psychose, met Psychosenet en met PlusMinus (de vereniging voor mensen met een bipolaire stoornis)

Twee bestuursleden zitten in de werkgroep voor de Levende Richtlijn voor Psychosespectrumstoornissen. Dit is een actualisering van de bestaande Multidisciplinaire Richtlijn Schizofrenie (op verzoek van Anoiksis de naamsverandering in Psychosespectrumstoornissen). Zij bewaken het cliëntperspectief in de richtlijn en brengen praktijkervaring in.

Zorg Instituut Nederland signaleerde in 2019 al dat er weinig wordt gedaan met aanbevolen interventies uit de zorgstandaard Psychose (CGTp en somatische screening). Namens Anoiksis neemt de voorzitter deel aan een commissie ter verbetering hiervan.

Een van de bestuursleden zit in de Psychosetichting namens Anoiksis. Deze beoogt fondsen te werven voor wetenschappelijk onderzoek naar psychose.

De voornaamste samenwerkingspartners zijn momenteel de **universiteiten**. Het kan advies betreffen t.a.v. onderzoek, voorlichting aan de achterban n.a.v. onderzoek of samenwerking in onderzoek waarin de Anoiksisachterban betrokken wordt.

5.2 regionaal

Op **regionaal niveau** participeren leden in zorgbelangorganisaties en cliëntenraden van GGZ-instellingen.

5.3 Anoiksis International

Het team van 'Anoiksis International' houdt de discussie over de diagnose schizofrenie warm met het verspreiden van publicaties en op sociale media.

Hier volgt een overzicht van de onderwerpen waar Anoiksis International bij betrokken was (onder leiding van GAMIAN):

- European Brain Council (EBC): VOT2 project Working Group over Value of Treatment voor mensen met Autism Spectrum Disorder (ASD).
- European Union MEPs van Mental Health Alliance: pleidooi voor campaign toward European Year for Mental Health.
- EBC PECUNIA: final workshop Assessing the costs and outcomes of healthcare for economic evaluations in Europe.
- GAMIAN: Algemene Leden Vergadering.

- GAMIAN: 1 Voice summit over Government funding & fundraising.
- GAMIAN: PSY-PGX project Patient Advisory Board (research on pharmacogenetics in psychiatry).
- GAMIAN: Bestuursvergaderingen
- GAMIAN/Servier: workshop on MDD (Major Depressive Disorders)
- GAMIAN: Focus group for patients with Schizophrenia, with Psychiatrists.
- GAMIAN: Governance & Policy committee.

5.4 Externe consulenten

Anoiksis maakt ten behoeve van individuele leden gebruik van een externe consulent die deskundig is op het gebied van sociale wet- en regelgeving.

6. Samen de vereniging draaien: intern

6.1 Bestuur

Het Anoiksisbestuur is een uitvoerend bestuur. Het komt ca. een keer per drie weken bijeen om lopende zaken te bespreken en nieuw beleid en nieuwe activiteiten uit te zetten.

De bestuursleden werken ook mee op het kantoor. Daarnaast handelen de bestuursleden veel zaken af vanaf hun huisadres. Bestuursleden krijgen een kleine vrijwilligersvergoeding per vergadering en jaarlijks een bedrag aan representatiekosten. In 2022 bestond het bestuur uit vier personen.

6.2 Kantoor en inventaris

Vanuit een kamer bij de divisie hersenen van het UMC-Utrecht wordt het ledenbestand beheerd en worden activiteiten gecoördineerd en uitgevoerd. Een deel van de voorraad en inventaris is opgeslagen op een externe locatie waarvoor een kleine vergoeding wordt betaald.

Vanuit het kantoor worden uitnodigingen en voorlichtingspakketjes verstuurd. Mailingen aan alle leden zijn uitbesteed aan drukkerij 'de Dijk' van het DAC (dagactiviteitencentrum) in Den Helder.

Op het kantoor werken normaal gesproken ca. tien vrijwilligers enkele uren tot enkele dagen per week.

6.3 Vrijwilligers

Anoiksis had in 2022 in totaal ca. vijftig vrijwilligers. Hun werkzaamheden betroffen lotgenotencontact in de regio's, administratie e.d. op kantoor, redactie voor de Open Geest en de website, onderzoek, grafisch ontwerp, boekhouding en bestuur. Al deze vrijwilligers krijgen volgens een vaste systematiek een onkosten- en vrijwilligersvergoeding.

6.4 Betaalde krachten

Anoiksis had in 2022 een betaalde kracht voor 10 uur per week.

7. Samen aan de slag: Projecten

7.1 Zorgstandaard

Anoiksis is betrokken (geweest) bij de ontwikkeling van verschillende zorgstandaarden, ontwikkeld vanuit het Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGZ (Sinds 1 oktober 2018 Alliantie Kwaliteit in de GGZ ((AKWA). Van de uitkomsten van de zorgstandaard voor Psychose is de wegwijzer in de geestelijke gezondheidszorg: Omgaan met Psychosegevoeligheid gemaakt. Hierin wordt helder besproken welke zorg mogelijk en aangeraden is bij psychosegevoeligheid.

Het Zorg Instituut Nederland signaleert dat aangeraden zorg nog steeds niet (overal) geleverd wordt. Anoiksis en MIND Ypsilon zijn betrokken bij projecten om hier verbetering te bewerkstelligen, waaronder het informeren van patiënten, familieleden en hulpverleners. Anoiksis is betrokken bij en denkt ook mee over andere verbetertrajecten.

7.2 Portrettenproject Kwetsbaarheid en Kracht

Mensen met een psychiatrische achtergrond worden in de samenleving nog maar al te vaak gezien als zwak, gevaarlijk of anders (gestoord, afwijkend) dan anderen. Alsof niet iedereen wel eens worstelt met psychische uitdagingen! Te vaak loop je aan tegen uitsluiting, stigmatisering, er niet bij horen en niet mee mogen doen.

Als samenleving zouden we inclusiever moeten zijn en de stigma's rondom psychische kwetsbaarheid aanpakken en laten verdwijnen. Ieder mens is in zekere zin kwetsbaar en dus begint het bij het loslaten van het idee dat er sprake is van een groep die kwetsbaar is en een groep die dat niet is. Om dit duidelijk te maken heeft Anoiksis, samen met MIND Ypsilon, Lister, en Enik Recovery en professor Floortje Scheepers, (ondersteund door het UMC Utrecht) een tentoonstelling opgezet, met de naam 'Kwetsbaarheid en Kracht'.

Verschillende mensen die iets te maken hebben met psychiatrie, zoals patiënten, familieleden en hulpverleners, zijn geportretteerd door fotograaf Bart Koetsier. Naast deze portretten hangen MRI scans (ook zwart wit) om het contrast te laten zien tussen het zoeken naar afwijkende hersenstructuren en het individuele verhaal dat een portretfoto vertelt. Onder de portretten hangt een klein stukje tekst dat gebaseerd is op een kort interview dat schrijver Arnon Grunberg gehouden heeft met de betreffende persoon. Dat stukje tekst gaat over de kwetsbaarheid én kracht van deze persoon.

Bij de ingang van de tentoonstelling hangt een lijst met de 20 namen van de geportretteerden en hun functie, maar voor de bezoeker/kijker blijft het onduidelijk wie wie is op de foto. Hiermee benadrukken we dat iedereen in zekere zin kwetsbaar en krachtig is en dat wij vooral allen mens zijn.

De tentoonstelling zou in mei 2020 gratis te bezichtigen zijn in het stadskantoor van Utrecht, afdeling burgerzaken. Daarna zou de tentoonstelling ook nog op andere locaties te bezichtigen zijn.

Het idee achter het tentoonstellen in gemeentehuizen is dat je dan ook mensen bereikt die mogelijk niet snel naar een museum zouden gaan om een tentoonstelling te bezoeken.

Vanwege Covid-19 was de opening van de tentoonstelling al verplaatst naar september 2021. Helaas hebben we de opening weer moeten uitstellen naar 16 mei 2022. Vanaf 2 mei 2022 is de tentoonstelling te zien geweest op het stadsdeelkantoor van Utrecht. Daarna is zij gaan touren langs Amsterdam, het UMC Utrecht en is nu te zien in het museum van de Geest.

7.3 Project Cirkelen Rondom je Onderzoek/Een gedeeld verhaal

Zou er nou heel ander onderzoek gedaan worden als al vanaf het prille begin de patiënten en hun naasten zelf betrokken zijn?

ZonMw is twee jaar geleden een project begonnen: Cirkelen Rondom Je Onderzoek om dit te onderzoeken.

Mariken de Koning, een psychiater en onderzoeker, heeft Anoiksis hiervoor benaderd. Zij had eerder met Mette Lanssen (onze vorige voorzitter) samengewerkt aan het onderzoek Herstel in Perspectief, en gaandeweg dat onderzoek bleek dat patiënten heel graag hun levensverhaal deelden. Dit bracht haar op het idee dat er meer aandacht voor het levensverhaal moet zijn in de begeleiding van mensen met een ernstige psychiatrische aandoening. Toen Anoiksis een landelijke dag organiseerde met het thema Verhalen, bleek al dat velen onder ons dat ook voelen. Je verhaal mogen doen betekent dat je gehoord wordt, dat is helpend. Het is een veelgehoorde klacht in de psychiatrie dat mensen zich niet gehoord voelen en dat is schadelijk. Vaak is er nog onderliggende problematiek waar je niet achter komt als je het verhaal geen ruimte geeft. Maar je verhaal delen helpt ook om een beter beeld te krijgen wat jij voor wensen voor de toekomst hebt. Wat er voor mogelijkheden er nog zijn voor groei, los van het behandelen van psychotische symptomen. Een holistisch kijk op dingen.

Vanuit MIND Ypsilon werd ook een naaste betrokken, iemand uit hun wetenschapscommissie.

Om mee te doen aan het project Cirkelen Rondom Je Onderzoek moesten we een onderzoeks idee formuleren en dat verdedigen in een digitale pitch bij ZonMw. Dit was ons idee:

Per 1 januari 2021 is de nieuwe WLZ GGZ ingegaan. Een Wlz indicatie kan ervaren worden als een eindstation, “dus dit is wat het is” terwijl het hebben van perspectief zo belangrijk is. Laatst heeft een rechter zelfs geoordeeld dat levenslanggestraften een perspectief moeten blijven kunnen houden!

Aandacht voor het levensverhaal van mensen die opgenomen zijn met een Wlz indicatie in een beschermde woonvorm of een langdurige kliniek kan bijdragen aan zin- en betekenisgeving.

Wij willen door ons onderzoek juist aan de Wlz-groep weer meer perspectief bieden, je kan namelijk herstellen en een betekenisvol leven leiden. Maar in de begeleiding gaat het daar vaak over kleine, korte termijn doelen. Zoals je huis schoon maken, gaan sporten et cetera. Maar het grote doel, het waarheen waarvoor daar is dikwijls weinig ruimte voor. Wij willen onderzoeken hoe je het levensverhaal een plaats kan geven in de begeleiding.

Ons idee werd interessant genoeg gevonden door ZonMw om de ontwikkelfase in te mogen. Via workshops die geleid werden door onderzoekers van de Hogeschool Utrecht mochten wij dit idee gaan uitwerken. Dit deden we met een werkgroep waar ook andere onderzoekers en mensen uit de praktijk deel aan namen.

Het bijzondere was, dat wij bezig waren een onderzoeksvoorstel te schrijven, en dat we tegelijkertijd proefpersonen waren in een onderzoek van ZonMw naar het resultaat van de methode van de Hogeschool Utrecht.

Ons onderzoek heet: Een Gedeeld Verhaal, en binnen de onderzoeksgroep hebben we ook heel veel verhalen en ideeën met elkaar gedeeld.

We hebben het idee uitgewerkt tot een interventie die we willen verbeteren, en die we willen uitproberen op drie verschillende locaties.

Belangrijke vragen daarbij zijn: hoe doe je het? Is het haalbaar om dit zo te doen? en levert het iets op voor de bewoner?

Begin 2022 hebben we van ZonMw gehoord dat onze aanvraag gehonoreerd is en we dit project daadwerkelijk kunnen gaan uitvoeren.

In 2022 en 2023 wordt een pilot gedraaid op drie locaties.

7.4 Anoiksis Collectief

Eind 2021 is het Anoiksis Collectief opgericht. Dit is een werkgroep binnen Anoiksis die op wil staan voor de rechten van onze lotgenoten. We willen als Anoiksis activistischer zijn. De rechten van mensen met psychosegevoeligheid worden nog steeds op allerlei gebieden met de voeten getreden, denk aan: justitie (waar te weinig rekening gehouden wordt met tijdelijke ontoerekeningsvatbaarheid) politie (de manier waarop omgegaan wordt met verwarde personen), aan opleidingsinstituten (onterechte uitsluiting van opleidingen), de arbeidsmarkt en het UWV (waar mensen met een psychosegevoeligheid soms onterecht gezien worden als in staat full-time te werken, en soms onterecht gezien worden als mensen die niets kunnen en volledig arbeidsongeschikt zijn), in de hulpverlening (dat er van *shared decision making* weinig komt, en dat mensen met een psychosegevoeligheid soms zelfs uitgesloten worden van behandeling!) en ga zo maar door...en dan *last but not least* de media.

Vanaf 2022 is de werkgroep daadwerkelijk begonnen.

7.5 Project Trouw

De krant *Trouw* heeft Anoiksis een aanbod gedaan via een fotograaf waar Anoiksis al eerder mee heeft samengewerkt (Mona van den Berg, zij maakte de foto's voor het boek *Meer Dan Dat*) om een bijlage van twaalf pagina's te laten drukken in Trouw. Naast de verspreiding en het grote bereik van zo'n bijlage, het gaat om een bereik van 415.000 voor een bijlage bij Trouw, wordt deze bovendien ook nog getoond op alle Nieuwssites van DPG media (AD, Trouw, Volkskrant en alle regionale kranten). We krijgen deze bijlage ook rechtenvrij ter beschikking voor andere publiciteitsdoeleinden. Met andere woorden, we mogen bij drukken en zelf verspreiden naar eigen inzicht. Belangrijk hierin is dat Anoiksis zelf volledige zeggenschap heeft over de inhoud van de bijlagen. Dit betekent voor Anoiksis de kans om zelf te bepalen hoe wij in de media willen komen! (in plaats van alleen de mening verspreiden dat het niet goed is hoe het nu gebeurt in de media).

Dit voorstel is voorgelegd aan de leden op de landelijke ontmoetingsdagen en de vrijwilligersdag. Er bleek (ondanks het kostenplaatje) grote animo te zijn voor in te gaan op het voorstel van Trouw, gemiddeld 90 procent van de aanwezigen stemde voor. Veel leden noemden de behoefte om eindelijk eens op een goede manier in beeld te komen. Het wordt door veel leden als een kans gezien om het eerlijke verhaal te vertellen, en om Anoiksis zichtbaar te maken bij onze achterban.

Om te laten zien dat Anoiksis op komt voor onze belangen als psychosegevoelige mensen, door stelling te nemen tegen stigma en vooroordelen. Dat je bij Anoiksis herkenning kunt vinden, én informatie. En dat Anoiksis gewoon een heel fijne vereniging is om lid van te zijn.

Wij gebruiken deze bijlage om te vertellen over onze vereniging en leden en donateurs te werven. Maar ook om het grote publiek een keer van goede informatie over psychose te voorzien. Wat is psychose? En wie zijn wij? Wat willen wij? Het eerlijke verhaal vertellen, dat psychosegevoeligheid in allerlei gradaties voorkomt. Dat sommige mensen er heel veel last van kunnen hebben, en dat het door anderen soms zelfs een verrijking wordt genoemd. Dat psychose niet niks is, maar ook geen eindstation hoeft te zijn. Om aandacht te vragen voor het Anoiksis Collectief en medestanders te vinden in onze emancipatie strijd. Zodat onze rechten gewaarborgd worden in de samenleving. Omdat we daar recht op hebben.

De bijlage in Trouw kwam uit op 23 mei 2022

*De vereniging Anoiksis bedankt alle mensen,
organisaties en bedrijven die via lidmaatschap of
donateurschap, subsidie of sponsoring, giften of
legaten, het werk dat Anoiksis doet om de situatie voor
onze psychosegevoelige lotgenoten te verbeteren,
mogelijk maken.*

Uit privacyoverwegingen noemen wij geen namen.

VERKLARENDE BEGRIPPENLIJST

AKWA: alliantie kwaliteit in de geestelijke gezondheidszorg, houdt zich bezig met (door)ontwikkeling en implementatie van kwaliteitsstandaarden, kwaliteitsindicatoren en meetinstrumenten onder regie van patiënten, hun naasten en zorgprofessionals

Enik Recovery College: Enik Recovery College is een herstelacademie; een ontmoetingsplaats en leeromgeving voor herstel van psychische ontwrichting.

FACT-teams: behandeling en begeleiding van mensen die een ernstige psychiatrische aandoening hebben in combinatie met problemen op andere levensterreinen (wonen, werken, sociale contacten, financiën etc.) in de eigen omgeving van de cliënt.

GAMIAN-EU: is een patiëntgestuurde Europese organisatie, die de belangen vertegenwoordigt van personen die getroffen zijn door een psychische aandoening en die pleit voor hun rechten

Kenniscentrum Phrenos: organisatie die beoogt het persoonlijk herstel en de maatschappelijke participatie van mensen met psychotische of andere ernstige en langdurige aandoeningen te bevorderen door kennis te ontwikkelen, te bundelen, te verspreiden, te delen en te doen toepassen. Vanuit deze kennis wil Kenniscentrum Phrenos het beleid ten aanzien van de zorg voor mensen met psychotische of andere ernstige psychische aandoeningen beïnvloeden.

Lister: Lister begeleidt mensen van wie het leven ontwricht is geraakt door een psychische kwetsbaarheid. Zij bieden ondersteuning en als het nodig is ook huisvesting. De begeleiding is herstelondersteunend.

MIND: organisatie met als doel psychische problemen voorkomen en mensen die hiermee te maken hebben ondersteunen, door informatie te bieden, onderzoek te doen, projecten uit te voeren en actie te voeren. Samen met cliënten- en familieorganisaties, maatschappelijke organisaties, onderzoekers, ambassadeurs en donateurs.

NVvP: De Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP) is een ledenvereniging van, voor en door psychiaters. Ruim 3500 psychiaters en psychiateren in opleiding zijn lid van de vereniging.

De vereniging stelt zich ten doel “de bevordering van de psychiatrie in de breedste zin, de behartiging van de wetenschappelijke en beroepsmatige belangen van psychiaters, de bevordering en stimulering van opleiding en scholing en de bevordering en bewaking van de kwaliteit van de psychiatrie” (Statuten 2006). Vertaald in een bondige missie zet de NVvP zich in voor een goede psychiatrische patiëntenzorg in Nederland. Dit alles in de eerste plaats voor de patiënt en zijn of haar naastbetrokkenen (website NVvP).

PGO Support: kennis- en adviespartner voor partijen die zich inzetten voor kwaliteit van zorg en kwaliteit van leven.

PlusMinus: Plusminus is de vereniging van en voor mensen met een bipolaire stoornis en hun naasten. Wij maken ons sterk om de kwaliteit van leven en zorg voor mensen met een bipolaire aandoening te verbeteren en het stigma op psychische kwetsbaarheid te bestrijden.

PsychoseNet: het platform over psychose, stemming en herstel www.psychosenet.nl Op PsychoseNet vind je nuchtere en bruikbare informatie over psychose, depressie en manie in de vorm van blogs, video's, animaties, informatie en meer

Samen Sterk zonder Stigma: Samen Sterk zonder Stigma werkt aan een samenleving waarin psychische problematiek bespreekbaar is. Samen met onze ambassadeurs, supporters en alle betrokkenen werken we aan bewustwording van stigma en de impact ervan. We geven ze handvatten voor een gelijkwaardige, diverse en menselijke samenleving. (Samen Sterk zonder Stigma heeft helaas per 1 oktober 2021 moeten stoppen)

VWS: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Ypsilon/ MIND Ypsilon: vereniging van familieleden van mensen met een verhoogde kwetsbaarheid voor psychose

ZonMW financiert gezondheidsonderzoek én stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis om daarmee de zorg en gezondheid te verbeteren.